

# INVESTIND ÎN REZILIENȚĂ SE ASIGURĂ O SOCIETATE PREGĂTITĂ PENTRU A FACE FAȚĂ PROVOCĂRILOR SCHIMBĂRILOR CLIMATICE ȘI DEZASTRELOR NATURALE

## PROBLEMA:

Economia, populația și mediul înconjurător a Republicii Moldova sunt extrem de vulnerabile la schimbările climatice și hazardele naturale, iar impactul acestora urmează doar să se intensifice. Investițiile în edificarea unei societăți reziliente asigură garanții pentru dezvoltare, protecția mijloacelor de existență și a surselor de venit și asigură economii monetare. Costul inacțiunii este mare: inundații și secete recurente și alte dezastre naturale care provoacă pierderi considerabile umane și monetare, în special în:

- **Agricultură:** productivitatea redusă și pierderi din cauza secetelor recurente, provocând ariditate, stres termic, viituri și alunecări de teren;
- **Sectorul resurse de apă:** reducerea aprovizionării cu apa de suprafață și subterană, deteriorarea calității apei și lipsa accesului la apă potabilă;
- **Sănătatea umană:** valuri de căldură, dezastre, risc majorat al bolilor transmisibile prin apă și mâncare și apariția unor boli noi transmisibile, un trai degradat al celor mai săraci din zonele rurale.

În calitate de membru al Convenției-cadru a ONU privind Schimbările Climatice, Moldova și-a asumat angajamentul să elaboreze, să implementeze și să raporteze despre măsurile de adaptare, să țină cont de schimbările climatice în politicile și acțiunile sociale, economice și de mediu, și să promoveze educația și conștientizarea publică în raport cu schimbările climatice. Uniunea Europeană și Republica Moldova au convenit să lucreze împreună în domeniul schimbărilor climatice, inclusiv la elaborarea măsurilor de atenuare și adaptare la schimbările climatice, iar Acordul de

## DATE CHEIE:

- În perioada 1984-2006, **pierderile** medii anuale ale economiei Republicii Moldova **cauzate de dezastre naturale au constituit aproximativ 2,13 procente din PIB;**
- **Secetele** din 2007 și 2012 au cauzat **pierderi de aproximativ 1 miliard USD și respectiv de 1,25 miliarde USD.**
- **Inundațiile** din 2008 au adus pagube și pierderi în valoare de aproximativ **120 milioane USD**, iar în 2010 de **42 milioane USD.**

*Surse: Banca Mondială (2010/2012), Guvernul Republicii Moldova: Evaluarea Necesiților Post Dezastru (2010), FAO (2012)*

Asociere prevede elaborarea unei Strategii Naționale de Adaptare la Schimbarea Climei, precum și a măsurilor pentru integrarea aspectelor ce țin de acest subiect în politicile sale.

## PROGRESE:

- Recent, Guvernul a adoptat Strategia Națională de Adaptare care va contribui la crearea unui mediu favorabil și a unei direcții clare pentru un proces de adaptare eficient și coerent în toate sectoarele.
- Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale din cadrul Ministerului Afacerilor Interne a inițiat elaborarea unei Strategii Naționale privind Reducerea Riscurilor Dezastrelor și a Schimbărilor Climatice și au fost întreprinși pri-

mii pași pentru promovarea unei reforme instituționale în acest sector.

- Unele sectoare au început deja să abordeze problematica schimbărilor climatice și riscurilor dezastrelor ca parte integră a politicilor sale. Din cauza gradului înalt de vulnerabilitate, sectoarele agricultură și sănătate sunt lideri în acest sens.
- La nivel local, planificatorii au început să integreze aspectele ce țin de schimbările climatice în strategiile de dezvoltare socio-economică și planurile urbanistice. Pentru a facilita acest proces, au fost elaborate ghiduri și instrumente de planificare.
- Ministerul Mediului a inițiat un proces amplu de Planificare a Adaptării la nivel Național, iar ca urmare Republica Moldova va avea un sistem și capacități funcționale de planificare și bugetare pe termen mediu și lung în domeniul schimbărilor climatice. Acest proces este susținut de primele resurse "de tip finanțare rapidă pentru acțiuni imediate în domeniul schimbărilor climatice" alocate Republicii Moldova.

## CE RĂMÂNE DE FĂCUT:

Investiția într-o societate trainică trebuie să fie o prioritate. Pentru a asigura că dezvoltarea socială și economică a Republicii Moldova este rezilientă la efectele schimbărilor climatice și dezastrelor naturale, este nevoie de:

- **Sporirea cunoștințelor planificatorilor și factorilor de decizie din sectoare.** Planificatorii din toate sectoarele trebuie să înțeleagă și să posede capacități de planificare a rezilienței la schimbările climatice, prin măsuri de sensibilizare și sesiuni de instruire tematice și îndrumare/materiale relevante.
- **Asigurarea coordonării inter-sectoriale și inter-ministeriale eficiente,** între toate părțile interesate relevante și în cadrul guvernului.
- **Integrarea aspectelor ce țin de schimbări climatice în politici și planuri la nivel național, sectorial și local,** stabilind un proces sis-

tematic de identificare a riscurilor asociate schimbărilor climatice, în combinație cu stimulente și structuri adecvate de încorporare a adaptării în politicile, planurile și bugetele existente și planificate.

- **Adoptarea unei abordări de viitor axate pe prevenirea, reducerea riscurilor și pregătire.** Sunt necesare politici și cadre instituționale modernizate, combinate cu gradul sporit de conștientizare, sisteme mai bune de avertizare, colaborare transfrontalieră și acțiuni la nivel local.
- **Identificarea și mobilizarea finanțării naționale și internaționale pentru adaptare și asigurarea fluxului de finanțe la nivel local** în baza unei evaluări reale a costurilor de adaptare și identificarea surselor de finanțare.

## MODUL DE REALIZARE:

- Alocarea resurselor financiare pentru implementarea Strategiei Naționale de Adaptare și a Planului de Acțiuni.
- Asigurarea angajamentului la cel mai înalt nivel în procesul național de planificare a adaptării, care necesită un mandat legal, un mecanism de coordonare, planuri naționale și sectoriale de adaptare și finanțare.
- Asigurarea faptului că Republica Moldova îndeplinește toate condițiile necesare care-i permit să aplice la finanțarea internațională în domeniul schimbărilor climatice și să beneficieze de gama de instrumente de finanțare disponibile.
- Adoptarea și alocarea resurselor pentru Strategia Națională de Management a Riscurilor Dezastrelor și Schimbărilor Climatice, în curs de pregătire de către Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale. Prioritizarea investițiilor în prevenire și pregătire.
- Nominalizarea imediată a unui Coordonator Național pentru Cadrul de Acțiune de la Hyogo (în prezent vacant), care va permite Republicii Moldova să fie la curent cu negocierile internaționale și să formuleze aspectele ce țin de politicile și practicile noi în raport cu revizuirea Cadrului în 2015.